

Nr 36.

Ankom till Riksdagens kansli den 24 april 1913 kl. 6 e. m.

Utlåtande, angående avgifterna för prenumeration å riksdagstrycket.

Fullmäktige i riksgäldskontoret hava i en till bankoutskottet avlåten, den 5 september 1912 dagtecknad skrivelse anfört följande.

»För prenumeration å och försäljning av kamrarnas protokoll med bihang gälla för närvarande följande priser, som på hemställan av kanslideputerade blivit bestämda av Riksdagen dels år 1868 och dels år 1869.

Vid *försäljning* genom den bokhandel, som av riksgäldskontoret för ändamålet anlitas, beräknas priset efter 4 öre arket för protokollen och 2 öre arket för bihanget.

För *prenumeration* är priset bestämt till 3 kronor för vardera kammarens protokoll och 6 kronor för bihanget, det sistnämnda dock med undantag av 2:a samlingen, som omfattar statsrevisorernas och justitieombudsmannens berättelser samt kommittébetänkanden. Vid prenumeration å posten tillkomma postavgifter, och ökas i följd härav och genom siffrornas avjämnande priserna till följande belopp:

Första kammarens protokoll	kronor 3: 50
Andra » »	» 3: 60
Bihanget	» 8: —

I bokhandeln (men ej å posten) mottages även prenumeration å de särskilda samlingarna av bihanget, och beräknas härvid priset till 1 öre för varje ark.

Riksdagens kanslideputerade hava nu i en till fullmäktige i riksgäldskontoret den 30 sistlidne maj avlåten skrivelse framställt några önskemål i fråga om prenumerationspriset för kamrarnas protokoll och bihanget därtill. I sådant hänseende anföra kanslideputerade:

»Det är tydligt, att prenumerationspris, som fastställdes på en tid, då riksdagstrycket var blott en ringa bråkdel av det nuvarande, i många avseenden äro opropor-tionerligt låga, särskilt vid jämförelse med salupriset (2 öre per ark) för enstaka delar. Sålunda kostar ju statsverkspropositionen i bokhandeln ensam nästan lika mycket som hela Bihanget, vars prenumerationspris är 8 kronor, därav 6: 04 komma »utgivaren» till godo. En följd härav blir, att den, som behöver blott en ringa del av bihanget, prenu-mererar på alltsammans och kastar bort det mesta. Prenumerationspriset, inberäknat

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 8 saml. 30 häft. (Nr 36.)

postavgift, är för Första kammarens protokoll 3: 50, men för Andra kammarens hittills fullt dubbelt så digra blott 3: 60. Även med all möjlig hänsyn till önskvärdheten av att Riksdagens förhandlingar hållas lätt och billigt tillgängliga för allmänheten, torde priset böra något höjas, på samma gång möjlighet beredes att prenumerera på något mindre delar än för närvarande. Följande priser för *år 1913* anse kanslideputerade vara synnerligen låga:

1) Kungl. Maj:ts propositioner (1 saml.) minst	kronor 5: —
Statsverkspropositionen ensam, som lär rätt mycket rek-	
vireras från bokhandeln och i år (1912) är 5 band.....	3: —
Öfriga kungl. propositioner tillsammans	3: —
2) Bihangstrycket 3—16 samlingar tillsammans minst	» 6: —
3) Första kammarens protokoll	» 4: —
4) Andra kammarens protokoll	» 6: —
5) Register att beställas särskilt	» 1: —

Summa kronor 22: —

vilket pris möjligen kunde för den, som på en gång rekviderar hela riksdagstrycket (utom 2:a samlingen), sättas till 20 kronor, i stället för det nuvarande postprenumerationspriset 15 kronor 20 öre.»

Lika med kanslideputerade anse fullmäktige lämpligt, att någon förhöjning vidtages i nu gällande priser för prenumeration å riksdagstrycket, och hava fullmäktige funnit sig hava skäl att till alla delar biträda de förslag, som av kanslideputerade i sådant hänseende framlagts. Vad angår registret över kamrarnas protokoll med bihang få fullmäktige meddela, att detsamma för närvarande utan särskild avgift tillhandahålles bihangsprenumeranterna, men att dylik förmån nu icke vidare — såsom under en följd av år varit fallet — tillkommer den, som prenumererar endast på kamrarnas protokoll. Mot kanslideputerades nu framställda förslag, att för registret skulle bestämmas en särskild prenumerationsavgift av 1 krona, hava fullmäktige ej något att erinra. Likaledes vilja fullmäktige förorda de av kanslideputerade föreslagna förhöjda prenumerationsavgifterna av 11 kronor för hela bihangstrycket med undantag av 2:a samlingen samt av 4 kronor för Första kammarens och 6 kronor för Andra kammarens protokoll. I enlighet med kanslideputerades förslag torde jämväl tillfälle beredas allmänheten att till angivna, fixerade priser prenumerera å vissa delar av bihanget. Sammanräknade avgifterna för alla omförmälda delar av riksdagstrycket belöpa sig till 22 kronor, men vid prenumeration å det hela torde priset lämpligen kunna begränsas till 20 kronor.

Dessa priser synas fullmäktige böra gälla, vare sig prenumerationen sker i bokhandeln eller å posten, i vilket senare fall postavgifterna äro inberäknade i ovan angivna belopp. — Beträffande prenumeration i bokhandeln å en eller flera av bihangets 3:e—16:e samlingar torde fortfarande böra tillämpas den nu gällande prisbestämmelsen av 1 öre för varje tryckark.

Då underrättelse om villkoren för prenumeration å 1913 års Riksdags protokoll med bihang måste redan i god tid före riksdagens början meddelas allmänheten genom tidningstaxan och tillkännagivande i tidningarna, så lär det beslut, som Riksdagen kan komma att fatta om ändrade bestämmelser i detta hänseende, kunna få tillämpning först med avseende å 1914 års riksdagstryck. Med hänsyn härtill och på grund av vad ovan blivit anført, få fullmäktige hemställa, att bankoutskottet behagade föreslå Riksdagen att fatta följande beslut angående prenumeration å riksdagstrycket för år 1914 och följande år:

Prenumeration å nedannämnda delar av årets riksdagstryck kan ske såväl å posten som i den bokhandel, hos vilken riksgäldskontoret tillhandahåller riksdagstryck för försäljning; och gälla för prenumerationen följande priser, däruti inberäknade postavgifterna:

Första kammarens protokoll.....	kronor 4: —
Andra » »	» 6: —
Bihangets 1:a samling (Kungl. Maj:ts propositioner).....	» 5: —
Statsverkspropositionen ensam.....	» 3: —
Övriga kungl. propositioner	» 3: —
Bihangets 3:e—16:e samlingar.....	» 6: —
Register över kamrarnas protokoll med bihang.....	» 1: —

Prenumereras på en gång å samtliga ovan nämnda delar av riksdagstrycket (således allt med undantag av bihangets 2:a samling, innehållande statsrevisorernas och justitieombudsmannens berättelser samt kommittébetänkanden), beräknas härför ett pris av 20 kronor.

I bokhandeln mottages även prenumeration å en eller flera av bihangets 3:e—16:e samlingar, och beräknas härvid priset efter 1 öre för varje tryckt ark.»

Åren 1868 och 1869, då nu gällande priser för prenumeration å kamrarnas protokoll med bihang bestämdes av Riksdagen, hade riksdagstrycket långt mindre omfång än nu. År 1868 upptog nämligen riksdagstrycket i sin helhet, inbundet i bättre band, en hyllängd av 60 cm., under det att år 1912 riksdagstrycket, med undantag av kommittébetänkanden, upptager en hyllängd av 188 cm. Tryckningskostnaden var förstnämnda två år även betydligt lägre än nu och uppgick till omkring 26 kronor arket mot omkring 77 kronor arket för närvarande. Gällande prenumerationspriser stå sålunda icke numera i samma förhållande till verkliga kostnaden som förr. En höjning av prenumerationspriset är därför väl befogad.

Utskottet.

För att få en grund för bedömandet av huruvida de av fullmäktige i riksgäldskontoret föreslagna prisökningarna kunna finnas lämpliga, har utskottet från fullmäktige i riksgäldskontoret och från Riksdagens tryckeriexpedition införskaffat uppgifter om den ungefärliga kostnaden för papper, tryckning, med undantag av sättning, samt häftning för riksdagstrycket, utom 2:a samlingen. De lämnade uppgifterna, vilka endast äro approximativa, visa, att kostnaden för närvarande uppgår till omkring 46 kronor 30 öre för ett exemplar. Beloppet växlar naturligen år från år. Vartill sättningskostnaden belöper sig kan ej utrönas utan vidlyftiga och tidsödande beräkningar. Utskottet har ej heller funnit behöfligt att erhålla kännedom om denna kostnad, då enligt utskottets mening i prenumerationspriset icke bör ingå annat än den merkostnad, helt eller delvis, som Riksdagen har för tryckets tillhandahållande åt allmänheten,

och därtill lärers sättningskostnaden, som oavsett detta skall gäldas, icke kunna räknas.

Den angivna kostnaden, 46 kronor 30 öre, för ett exemplar av riksdagstrycket, utom 2:a samlingen, är mer än tre gånger större än gällande prenumerationspris, 15 kronor 10 öre, och mer än dubbelt högre än det av fullmäktige i riksgäldskontoret föreslagna priset, 20 kronor. Vare sig det ena eller det andra priset tillämpas vid prenumeration, uppstår således en förlust för Riksdagen.

Saken bör dock ses från en annan synpunkt än den rent affärsmässiga eller därifrån, att det utan tvivel skall lända staten till gagn, att en riktig kännedom om de uppgifter, som Riksdagen haft sig förelagda, och om förhandlingarna inom Riksdagen får en vidgad spridning. Härtill synes Riksdagen böra medverka genom att hålla riksdagstrycket lätt och billigt tillgängligt för allmänheten. Den förlust, som för Riksdagen därav kan uppkomma, bliver icke synnerligen kännbar, då hela inkomsten genom prenumeration och försäljning av riksdagstrycket år 1912 uppgick till allenast 9,219 kronor.

Inbindning av de särskilda samlingarna i enkla band (blå pärmar) kostar omkring 22 öre bandet eller omkring 9 kronor 20 öre för det hela, utom 2:a samlingen. Läggas denna kostnad till ovan angivna för papper, tryckning och häftning, uppgår hela kostnaden för inbundet exemplar till 55 kronor 50 öre (46: 30 + 9: 20).

Riksdagstrycket utdelas genom riksgäldskontorets försorg kostnadsfritt till ämbetsverk och myndigheter, riksbiblioteket, universitetsbiblioteken, till en del allmänna läroverk och till vetenskapliga samfund m. fl., därvid fullmäktige i riksgäldskontoret i huvudsak följa av Rikets Ständer år 1854 meddelade föreskrifter. Dessa äro nu i åtskilliga stycken föråldrade.

Då intresset för den politiska rörelsen och verksamheten är livligt och i uppgående, är det önskligt, att allmänheten måtte beredas lättare tillgång till riksdagstrycket, än nu är förhållandet. Detta skulle i viss mån vinnas genom att kommunala bibliotek och andra institutioner med uppgift att fritt eller mot ringa avgift hålla allmänheten till handa god och bildande läsning lämnades tillfälle att erhålla riksdagstrycket utan kostnad eller mot nedsatt avgift efter rekvisition från riksgäldskontoret. För att ej missbruk av sådant medgivande skall äga rum, böra dock fullmäktige i riksgäldskontoret tilläggas en prövningsrätt angående inkomna rekvisitioner. Utskottet har dock icke varit i tillfälle att framlägga förslag till de närmare bestämmelser, som i berörda hänseende kunna finnas behövlige. Utskottet har emellertid i skrivelse till full-

mäktige i riksgäldskontoret anhållit, att fullmäktige måtte taga denna fråga under öfvervägande och med yttrande däröfver inkomma till nästa Riksdags bankoutskott samt därvid även efter föregången granskning av 1854 års bestämmelser om utdelning av riksdagstrycket yttra sig om de ändringar i dessa, som finnas av nu rådande förhållanden påkallade.

Mot det av fullmäktige i riksgäldskontoret föreslagna priset för prenumeration å riksdagstrycket har utskottet vid nu anförda förhållanden icke funnit något att anmärka.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen, med bifall till fullmäktiges förevarande framställning, må besluta, att i avseende å prenumeration å riksdagstrycket skola från och med år 1914 gälla följande bestämmelser:

Prenumeration å nedannämnda delar av årets riksdagstryck kan ske såväl å posten som i den bokhandel, hos vilken riksgäldskontoret tillhandahåller riksdagstryck för försäljning; och gälla för prenumerationen följande priser, däruti inberäknade postavgifterna:

Första kammarens protokoll	kr. 4: —
Andra » »	» 6: —
Bihangets 1:a samling (Kungl. Maj:ts propositioner).....	» 5: —
Statsverkspropositionen ensam.....	» 3: —
Övriga kungl. propositioner.....	» 3: —
Bihangets 3:e—16:e samlingar.....	» 6: —
Register öfver kamrarnas protokoll med bihang	» 1: —

Prenumereras på en gång å samtliga ovan nämnda delar av riksdagstrycket (således allt med undantag av bihangets 2:a samling, innehållande statsrevisorernas och justitieombudsmannens berättelser samt kommittébetänkanden), beräknas härför ett pris av 20 kronor.

I bokhandeln mottages även prenumeration å en

eller flera av bihangets 3:e—16:e samlingar, och beräknas härvid priset efter 1 öre för varje tryckt ark.

Stockholm den 24 april 1913.

På bankoutskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.

Vid detta ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

av Första kammaren: herrar *von Stapelmohr, Ekman, Carlberg, Holmquist, Hedenstierna, Gustafsson, Roos* och *Gelotte*; samt
av Andra kammaren: herrar *Wijk, Henricson, Vahlquist, Söderberg, Kristensson, Leander, Jonsson* i Gumboda och *Erlansson*.
